

Zatímco běžné základní i střední školy mohou nakupovat vyučovací pomůcky podle potřeby u odborných prodejců a výrobců, pro školy policejní se potřebné „speciality“ shánějí těžko. Nebo, lépe řečeno, není kde. Vlastně neexistují. Sériová výroba by se jaksí nevyplatila, a tak se nejčastěji vyrábějí na koleně ve vlastních školních dílnách. Přičemž jde vlastně o prototypy, neřku-li bezmála vynálezy. Nežádá si je vymýšlejí sami kantoři a instruktoři, spíš jen výjimečně se najde spřízněná firma, jež se do nevědní zakázky pustí – a zcela vzácně se pro ni nadchne tak, že se vlastně na jejím vymýšlení a konstrukci spolu s pedagogy podílí, nápad vylepšuje a dotahuje. Až je na světě cosi zcela nového a neobvyklého...

Tak takhle ne!

Sřední policejní škola v Jihlavě se může chlubit nejedním pozoruhodným výmyslem, jenž tady v tichosti začínal a dnes už patří k běžným rekvizitám policejního školství. I ten poslední se rodil postupně, v průběhu posledních dvou let, a po etapách nabýval podoby, již má dnes, a již se přiblížil už na dotek k dokonalosti. Jde o mobilní střelecký trenážer, který umožňuje frekventantům kurzů bezpečný nácvik nejvyšší ošemetných činností: střelby z jedoucího vozidla na jedoucí vozidlo, střelby na jedoucí vozidlo z místa a do třetice střelby z jedoucího vozidla na pevný terč, přesně řečeno stojící figuru. Tedy všechno to, co hrdinové televizních seriálů ovládají se záviděníhodnou elegancí a dokonalostí a co dá v realu i „gardovému“ střelci setsakra zabrat. Tedy všechny kombinace, které v souvislosti s ostrým policejním zásahem proti ozbrojenému a nebezpečnému pachateli mohou nastat...

Na začátku bylo slovo, anebo spíše slova v hodně množném čísle, jak už to tak bývá, než si lidi jasně vysvětlí, oč jim jde. Řeč vedli učitelé z jihlavské policejní školy s pracovníky moravské firmy APEOM, která se zaměřuje na výrobu střeleckých trenážerů, a jeden vynikající před časem dodala i do Jihlavy.

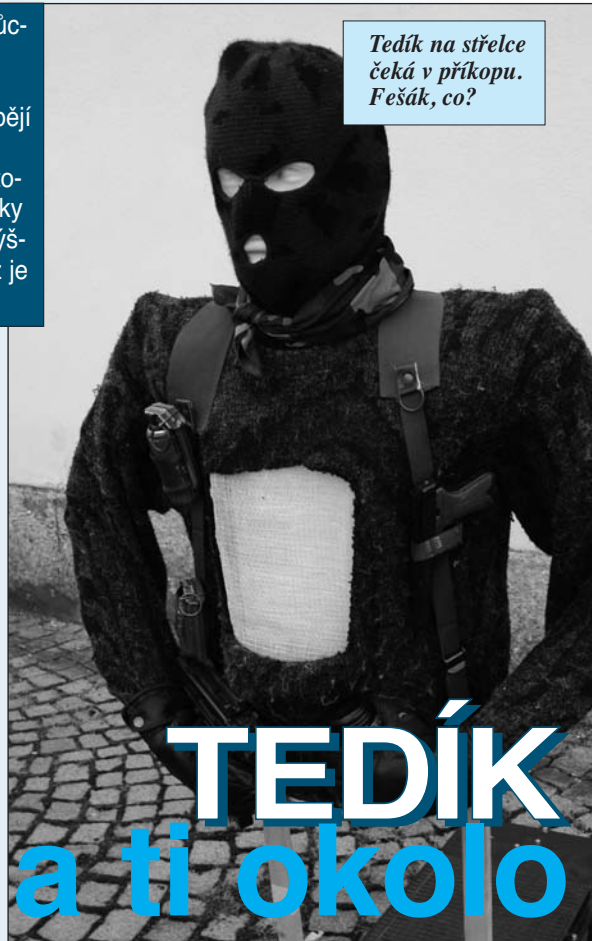
„Zmínili jsme se, že nám statický trenážer, jaký mají všude a jaký slouží pochopitelně i tady, už je málo,“ vzpomíná plukovník ing. Bc. Zdeněk Sadecký, zástupce ředitele, „pro začátek střelecké výuky je ovšem k nezaplacení, ale nám šlo už o představu

jakýchsi pokračovacích kurzů – pro pokročilé a hodně pokročilé...”

A tak se od slov přistoupilo k činům. Jihlavští vykoumali metodiku – velká část zásluh patří učitelé střelecké přípravy kapitánu Kudelovi – a lidé z APEOMu si pak lámali hlavu nad technickou stránkou věci: snímáči, kabeláží, signalizací, a zejména „černou skříňkou“, která je uvnitř vozu a všechno řídí, skrývá elektroniku a nestraně registruje zásahy. Když byla na světě první verze trenážeru, namontovala se na auto – a začala se prakticky zkoušet v terénu.

„Pochopitelně, že takové hrátky nelze provozovat na volné silnici, ale my máme našťastí svou uzavřenou plochu. Jde o bývalé zemědělské letiště, pro taková cvičení jako stvořené,“ vysvětluje plukovník Sadecký.

Princip trenážeru je vlastně jednoduchý. Obstarožní vysloužilá felicie (vskutku trofejní kousek, na silnici by jí první hlídka musela sebrat techničák, ale ona už snad ani žádný nemá), řídí zkušený instruktor po letištní ranveji, dvoučlenná hlídka ji v jiném voze pronásleduje a snaží se palbou zasáhnout některou ze zadních pneumatik. Pochopitelně, že se taková věc nedá cvičit s ostrými, to by za volant dotyčného vozu vlezl leda cvok. A to učitelé jihlavské policejní školy nejsou. A nestřílí se ovšem ani na pneumatiky samotné! Na zadní straně vozu a na boku, vedle kola, jsou totiž

Tedík na střelce čeká v příkopu. Fešák, co?

TEDÍK
a ti okolo

Felicie, jež se stala střeleckým trenážerem, v plné kráse

namontovány elektronické snímáče, jež zaregistrují zásahy laserem, namontovaným na zcela běžné služební devítce, kompaktu.

„Původně jsme zkoušeli paintballové zbraně a střelivo, ale ukázalo se, že za jízdy si s ním odpor vzduchu dělá co chce. Takže na pistoli je laserový zaměřovač a střílíme cvičným střelivem – to proto, aby střelec měl z výstřelu reálný prožitek, cítil zpětný ráz a slyšel hluk výstřelu,“ říká plukovník Sadecký. „Opravdu nejde o žádnou hračku, ale o reálný prožitek palby!“

Podarí-li se střelci zasáhnout, rozsvítí se terč sám a také světlo na střeše pronásledovaného vozu – a bod se zaregistruje.

Každý dostává na jízdu čtyři náboje, kolikrát zasáhne, je na něm, jeho štěstí a střeleckém umění. Teprve po prvním neúspěšném pokusu každý shledává, jaká to je dřina. Jeden zásah ze čtyř by se měl ale povést každému...

Kapitán Tesař obhlíží připravené vozidlo

„Nícméně několik hodin výcviku trvá i velmi zkušeným střelcům – těm ze speciálních útvarů či z URNA – než mohou zodpovědně prohlásit, že se to naučili,“ říká kapitán Karel Tesař, jenž coby instruktor výcviku v řízení pronásledovaného pachatele obvykle ztělesňuje.

Časová náročnost taky představuje hlavní problém výcviku, o nějž je značný zájem. V poslední době je už trenážer i součástí Základní odborné přípravy začínajících policistů, ale Jihlavští přiznávají, že jde opravdu jen o letmé seznámení. Aby každý mladý suverén pochopil, jak je taková střelba z jedoucího vozidla na pohyblivý cíl nesnadná. Aby jednou, až se na hlídce octne v situaci, kdy bude zvažovat užití zbraně v jedoucím vozidle, bedlivě zvážil, zda jít do takového rizika.

„V intravilánech, tedy ve městě, nejde-li o dokonale vycvičeného střelce, běží vždy o hazardérství. Ve hře je moc neovlivnitelných faktorů,“ říká plukovník Sadecký. „A i v extravilánu, tedy ve volném terénu i na volné silnici, jde o záležitost nadmíru ošemetnou. Nemůžete vědět, když se rozhodnete zmáčkнуть spoušť, jestli proti vám najednou z polní cesty nevyjede cyklista nebo nevyběhnou nic netušící děti...“

Zatím byla pořád řeč jen o jednom: o střelbě z jedoucího auta na jedoucí vůz. Ale neméně obtížné je i pro dobrého střelce zasáhnout uhánějící vůz z místa! Musí přesně odhadnout rychlost a střilet vlastně před něj... Pro nácvik takových situací má pojízdný trenážer snímače zásahů i na chla-

Elektronický terč na levém zadním kole škodovky

Černá skříňka je srdcem trenážeru

diči a z boku u předních kol. Zpředu jsou za jízdy přední pneumatiky reálně nezasáhnutelné.

„Všimněte si také snímače na předním skle, v místě, kde sedí řidič. Tam se střilet nesmí, policista je povinen při zákroku chránit zdraví a životy, a to i v případě nebezpečného pachatele. Takže pokud počítač zaregistruje zásah do tohoto místa, dostává trestné body.“

Jihlavští ovšem zvažují, že posunou snímač dál ke středu vozidla a přidají k němu světelný panel s obrázkem pistole: rozsvítí-li se, je řidič ozbrojen a chystá se k palbě. Pak policista střilet může, už to je souboj kdo s koho – a zvítězí ten, kdo střelí přesněji a rychleji.

A co se týče střelby z jedoucího vozu na pevný cíl? Že to je nejsnazší? Jak se to vezme! I tady je totiž chyták. APEOM vymyslel figurínu, postavu s pistolí v ruce, jež se na povel vysláčkou náhle vztyčí z příkopu – a střelec musí reagovat okamžitě. Což v rychle jedoucím autě není vůbec legrace!

„Figuríně říkáme Tedík a dává lidem dost zabrat,“ říkají Jihlavští.

I na Tedíka se střelí vlastně laserem a je-li zasažen, padne jako podřátý. Kapitán Tesař nám předvádí dokonalý zásah, ačkoli předem zapochoyboval, jestli se na tu dálku trefí na snímač.

„Jsi instruktor, musíš,“ popíchl ho plukovník Sadecký.

A fungovalo to.

Honičky na letištní ploše se odehrávají v dosti živém tempu, maximálně ovšem do rychlosti osmdesát kilometrů v hodině. Ono se to nezdá, ale je to už hodně ostrá jízda.

Vybavička pro výcvik střelce

A střelec má při ní co dělat. Rychle zjistí, že vsedě se střilet z auta nedá, že je třeba si kleknout, což je za jízdy manévr dost nesnadný. I při výcviku musí mít totiž na sobě neprůstřelnou vestu a střelecké brýle.

„Není dobře se držet pevných částí vozu, opírat si ruku – protože tak se všechny otřesy a zhoupnutí na vás přenášejí,“ připomíná instruktor kapitán Karel Tesař. „A taky musíte dobře komunikovat se šoférem, sehrát se... Rozhodne se třeba přibrzdit, vyhnout se výmolu, anebo naopak v zápalu pronásledování do díry v asfaltu vjede – a i původně dobře mířené výstřely mají rázem metrový rozkmit.“

Pokud někdo sedne do pronásledovatelského vozu s představou, že po tak osmi či deseti výstřelech celou věc dokonale zvládne, pak je zpravidla krutě zklamán. Ono zapomínané „těžko na cvičišti, lehký na bojišti“ prý v tomhle případě platí víc než jindy.

Ale i když je vůz pronásledovaného „pachatele“ řádně zasažen a zastaví, není radno dojet k němu a zastavit vedle řidičova okénka. Jednak je to proti předpisům a jednak muž za volantem je vybaven paintballovou pistolí – a může v poslední chvíli výsledek honičky zvrátit. (Při výcviku nesmí ovšem střelci svým protivníkům do okénka: aby se jejich vůz nemusel uvnitř pracně čistit. A taky přímý zásah zblízka do těla i při paintballu dokáže nepěkně bolet i zranit...)

Zkrátka, při výcviku na mobilním střeleckém trenážeru dostávají zabrat všichni a všechno. A speciální je i octavie, jež slouží jako vůz pronásledovatelů. Vedle dalších nehomologovaných aut ji jihlavská škola dostala ze Škodovky bezplatně – na silnici by to měla těžké. Volant je navíc vpravo, což pro neznalé řidiče představuje ještě jednu záludnost navíc...

Jihlavský mobilní střelecký trenážer je v tuto chvíli jediný v republice a ani v policejních kruzích se o něm příliš neví. A i tak stojí na jeho služby pomyslná fronta.

„Těžko říct, na kolik nás přišel, dělal se na koleně a postupně a je to originál,“ říká Jihlavští. „Ale pokud někdo projeví zájem, rozhodně s ním nebudeme dělat tajnosti. Zkušenosti už máme – a jsme si jistí, že se na něm dá hodně naučit.“

Samozřejmě, že takové vymyšlení novot představuje práci navíc. Ale jak říká plukovník Zdeněk Sadecký: „Když ono nás to baví...“

Jan J. VANĚK
Foto Jiří NOVÁK